

А.О. Єпіфанов, д-р екон. наук, проф.,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"

КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА

Каталізаторами кризових явищ в Україні стали деформована економіка та зовнішня її вразливість, неефективна податкова та бюджетна політика, недостатнє стимулювання інвестицій у розвиток виробництва, що і призвело до банкрутства підприємств. Водночас рейдерська атака на Промінвестбанк спровокувала недовіру населення – вкладники почали знімати кошти з депозитних рахунків. У цих умовах неможливо забезпечити стабільну роботу банків. Значний інфляційний тиск на економіку зумовила і бюджетна незбалансованість. Все це – головні причини того, що за 2008 р. офіційний обмінний курс гривні до долара США знизився на 52,5 %. Дана тенденція характерна не тільки для України, адже девальвація національних валют, але в набагато меншому розмірі, відбулася більш ніж у 20 країнах світу. Слід пам'ятати і про наявність тіньової економіки, адже сьогодні поза банками знаходиться за різними оцінками до 100 млрд. грн.

Органами влади і управління до цього часу не розроблена цільова програма забезпечення стабільності роботи банківської системи, а тим більше виділення бюджетних коштів для рекапіталізації банків та викупу негативних банківських активів.

Отже, для боротьби з кризовими явищами в економіці необхідне державне сприяння.

По-перше, демократизація управління в усіх гілках влади. При цьому правові й економічні відносини у державі повинні формуватися на конституційних засадах за принципом верховенства права.

По-друге, розробка цільової програми забезпечення стабільної роботи банків.

По-третє, розвиток фінансово-кредитної політики, яка повинна узгоджуватися з рівнем віддачі ресурсів, що знаходяться в обігу, насиченості ринку товарами і послугами, яка залежить від ефективності використання науково-технічного потенціалу, ефективного господарювання.

По-четверте, здійснення науково-технічної політики економного і раціонального використання ресурсів, широке застосування наукоємних і безвідхідних, енергозберігаючих і ресурсозберігаючих технологій, а також форм організації виробництва з високою кінцевою результативністю для забезпечення гідного рівня життя населення.

По-п'яте, налагодження тісних міждержавних економічних зв'язків у межах єдиного ринкового простору та забезпечення відкритості української економіки. Адже зниження темпів економічного розвитку негативно впливає на грошово-кредитні відносини.

Управління економікою доцільно будувати через поєднання розширеного відтворення капіталу, продукту і споживчих доходів і регулювати їх за допомогою відтворювального кругообігу капіталу. При цьому капітал,

продукт і дохід повинні збільшуватися приблизно однаковими темпами. Вирішувати цю проблему необхідно через фінансово-кредитну систему, адже вона є механізмом регулювання економіки, через неї здійснюються накопичення, розподіл і перерозподіл грошових потоків в економіці.

Крім того, необхідний жорсткий контроль за ввезенням продукції, за винятком наукоємних технологій і обладнання, з-за кордону та паралельно проведення комплексу заходів щодо впливу на ринок. При цьому необхідно встановити жорстке регулювання грошової маси і поряд з цим жорстко регулювати всі грошові потоки, що стане запорукою розвитку економіки та відновить довіру до банків.

Єпіфанов, А.О. Кризові явища в економіці та фінансово-кредитна політика [Текст] / А.О. Єпіфанов // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2009 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2009. - Т. 1. - С. 9-10.